



ΤΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ. ΠΑΤΡΟΣ

Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΜΟΝΤΕΧΡΗΣΤΟΥ

(Συνέχεια του «Κόμης Μοντεχρήστου»)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Ήταν πραγματικά ο Μπαρτολομέο, στο θάθος του πηγαδιού εκείνου!... Ο 'Αολίττα δεν μπορούσε θέβαινα να δη το πρόσωπό του, γιατί το άμυδρο φως του σπέρτου δεν έφτανε ως κάτω στο θάθος... Ο Μπαρτολομέο όμως, διέκρινε το πρόσωπο του μαρκήσιου και τον αναγνώρισε άμέσως!

—Λοιπόν, κύριε μαρκήσιε, με γνωρίσατε; φώναξε με φωνή θρηνώδη ο Μπαρτολομέο. Και θα με βοηθήσετε να βγω από δωμάς;

Ο 'Αολίττα, χωρίς να χροντριβήση περισσότερο, ξεζώστηκε τη μακρινά, στερεή και μεταξωτή ταινία, την οποία του είχε δώσει η Λουκιόλα στο θέατρο, κατά την παράστασι. Έβλεπε το ένα άκρο της σπών σιδερένιο γάντζο του τοίχου και το άλλο πω κρέμασε μέσα στο πηγάδι, λέγοντας:

—Δεθήτε με την ταινία αυτή κι' εγώ θα σας τραβήξω άπάνω!... Έννοείται πως θα με βοηθήσετε κι' έσεις λίγο, σκαρφαλώνοντας όπως μπορείτε, γιατί είστε—διάβολε!—λίγο θαρής και θά δυσκολευτώ!

Υστερα από άρκετα λεπτά επίπονης προσπάθειας και μέσα στο πηχτό σκοτάδι του κελλιού της φυλακής, ο 'Αολίττα ένοιωσε πλάι του τον Μπαρτολομέο, λαχανιασμένον κι' ιδρωμένον...

—Μά πως βρεθήκατε κει κάτω, φίλε μου; ρώτησε τότε μισθωριστά, ο μαρκήσιος. Είστε ντυμένον σαν Άυστραλός αξιωματικός!... Τι σημαίνουν όλα αυτά;

—Γιά να σάς τά εξηγήσω με λεπτομέρειες, κύριε μαρκήσιε, θά γασομερήσουμε πολύ!... Κι' ή ώρα δεν μās παίρνει!... Άρκεσθήτε μονάχα να μάθετε, ότι τόσο έσεις, όσο κι' εγώ πέσαμε στά νύχια του καταραμένου Σάν-Πέτρο, ο οποίος λίγο έλειψε να μās εξοντώσ!... Εύτυχώς, με μία μικρή πονηρία μου, κατάρθωσα να τού παίζω ένα άσχημον παιχνιδι και να τόν κάνω προσωρινώς άκινδυνον!

—Τι!... Τόν πληγώσατε μήπως;

—Όχι δά! Θεβαίωσε ειρωνικά ο Μπαρτολομέο. Άλλά μου φαίνεται, ότι θά πέρασε έξ αιτίας μου ένα πολύ άσχημον τέταρτο της ώρας, άν όχι περισσότερον!... Γι' αυτό, σάς προτείνω τó έξης: Νά φροντίσουμε να τó σκάσουμε τó γρηγορώτερον από δωμάς, όσο είνε ακόμα καιρός!... Γιατί σμα μās ξαναγραπώσιν στά νύχια του, ο παληάνθρωπος έκείνος, δεν θά περάσουμε καθόλου καλά!...

—Και πώς, με τί τρόπο θά φύγουμε από δώ; ρώτησε με άπορία ο 'Αολίττα.

—Άκούστε, κύριε μαρκήσιε!... Έχω μία ιδέα, την οποία σάς παρακαλώ να θρήτε καλά, άν όχι ύπεροχη, και να τή θάλουμε άμέσως σ' έέργεια!... Πρόκειται περί τού έξης: Μόλις φυλάισα τó ξεροκέφαλον τόν Σάν-Πέτρο, μέσα στην τεραστία εκείνη περικεφαλαία...

—Ποιά περικεφαλαία;... Ποιό ξεροκέφαλον; διέκρινε με θαυμάτη άπορία, ο 'Αολίττα.

—Μά μή με διακόπτετε, σάς παρακαλώ, μαρκήσιε!... Δεν έχω καιρό να σάς τά εξηγήσω όλα, τώρα!... Λοιπόν, μόλις έκλεισε τó κεφάλι του Σάν-Πέτρο στή σιδερένια περικεφαλαία, τόν έγδυσα άστραπασία, ντύθηκα τή στολή του και τού φόρεσα τά δικά μου τά κουρέλια!... Λοιπόν, σκέφτηκα κι' είπα μέσα μου: 'Ιθού, κύριε Μπαρτολομέο, μεταμορφώθηκες τώρα σέ Άυστρια κό λοχαγό!... Έκμεταλλεύσου λοιπόν τή στολή σου, όσο πιο γρήγορα κι' επιτήδεια μπορείς,

για να σώσης άπ' τή φυλακή και τόν κύριο μαρκήσιο 'Αολίττα!...

—Ω, σ' ευχαριστώ, φίλε μου! ψιθύρισε με συγκίνησι, ο μαρκήσιος. Έχεις πολύ γενναία ψυχή, για να συλλογιστής κι' έμένα στήν κρίσιμη κατάστασι που θρικόσουν!

—Έχ!... Χμ!... Δηλαδή, κύριε μαρκήσιε, κολακεύομαι να πιστεύω, ότι σάς ελμαι άφωτισμένον κι' ότι θάκανα τó πάν για να σάς σώσω!... Άλλά, νά!... με διακόψατε πάλι, και δεν μās μένει πειρά καιρός, να σάς τά άφηγηθώ όλα άπ' τήν άρχή!... Λοιπόν, άς κυτάξουμε τώρα να φύγουμε κ' ύστερα τά λέμε καλύτερα!...

Ο 'Αολίττα χαμογέλασε με τή θιασινή αυτή του άγαθού Μπαρτολομέο. Άλλά ή αγωνία του για τήν τύχη της Λουκιόλας, τόν έσπρωξε να διακόψη άλλη μία φορά τόν σύντροφό του και να τόν ρωτήσει με λαχτάρα:

—Κι' ή Λουκιόλα;... Τι άπόγινε, που θρίσκειται, ή άγαπημένη μου Λουκιόλα;

—Α, όσο γι' αυτό, ήσυχάστε έντελώς, κύριε μαρκήσιε!... Άν και διέτρεξε πολλούς κινδύνους άμέσως θανάτου, ώρα θρίσκειται άσφαλής κι' ύγιής σέ χέρια πανίσχυρα κι' εύεργετικά: Βρίσκεται στά χέρια του κόμητος Μοντεχρήστου και φιλοξενείται στό μέγαρό του, ή άγαπημένη σας Λουκιόλα!

Ένας στεναγμός ύψιλάτης άνακουφίσως, ρούσκαψε τά στήθη του 'Αολίττα. Τή στιγμή κατά την οποία ή λατρευτή του θρικόταν έκτός κινδύνου, δεν τόν έμέλλε καθόλου πειά για τόν έαυτό του...

—Λοιπόν, τώρα που ήσυχάσατε κάτω, κύριε μαρκήσιε, πρέπει να μη χάσουμε πειά καιρό!... Πρέπει να φύγουμε τó γρηγορώτερον από δωμάς, γιατί θάχει άρχισει άσφαλώς ή Καρλόττα μου ν' άνησυχή!

Έ, δεν κράτησε πειά τόν έαυτό του ο 'Αολίττα: Έμπηξε γέλια άκράτητα, παρ' όλο τó κρίσιμο της ώρας και τó άκατάλληλο τού τόπου και μισοπνιγόντα σγεδόν άπ' τήν προσπάθεια, τήν οποία έκανε για να μην άκουστούν τά γέλια του!

—Μά γιατί γελάτε, κύριε μαρκήσιε; ρώτησε με άπορία ο Μπαρτολομέο.

—Γελώ, φίλε μου, γιατί τόσες φορές τó είπες: Πάμε να φύγουμε!... Πάμε να φύγουμε από δωμάς!... Πώς θά φύγουμε όμως, δεν μου είπες ακόμα!... Εύκολο είνε να τó λέμε, αλλά άδύνατο μου φαίνεται για να τó κατορθώσουμε κιόλας!

—Μά μπορεί να μην τó κατορθώσουμε ένα πράγμα, όταν τó θέλουμε με τήν καρδιά μας; άποκρίθηκε φιλοσοφικά ο Μπαρτολομέο. Θά τó δήτε, πως θά φύγουμε!... Καί πρώτα-πρώτα, άς δούμε που θρικόμαστε και πώς είνε τó διαβολο-κελλάι μας!

Λέγοντας πούτ' ο Μπαρτολομέο, έβγαλε ένα κουτί με σπρίτα κι' άναψε ένα... Τό κελλί τους ήταν άπαράλλαχτον με όλα τά στερεά και σιδερόφραχτα κελλάια όλων τών φυλακών τού κόμητος: Τοίχον παχύτατον, στερεοκτισμένον με δοκωδέστατες πέτρες, πόρτα σιδερένια κι' άκατάλυτη, ένας ψηλός μικροσκοπικός φεγγίτης, φραγμένος με κάγκελλα πυκνά και σιδερένια!

Άλλά...άλλά είχε και κάτι, τó έντελώς έξαιρετικό, αυτό τó κελλί: Είχε στή μέση του εκείνο τó σκοτεινό και θαυό πηγάδι!

—Νά, από δώ θά φύγουμε! είπε με λαχτάρα ο Μπαρτολομέο, άφού πείσθηκε ότι από δώ πούδηποτε άλλοι ήταν άδύνα-



τος κάθε τρόπος αποδράσεως.

—Μά από κει, μόλις βγήκε! μουμούρισε μ' άπορία ό 'Αο λίττα. Πάλι θά ξαναμπούμε έκει;

—'Ακούστε, μαρκήσιε!... Περίττον νά τά πολυλογούμε και νά χρονοτριβούμε!... Τό βάθος τοῦ πηγαδιού αὐτοῦ, συγκοινωνεῖ μέ μιά ὑπόνομο τοῦ φρουρίου!... 'Απ' τήν ὑπόνομο αὐτή, ἴσως γιατί δέν εἶχα καρό νά ψάξω καλύτερα γιά διέξοδο, ἐφθάσα πρὶν ὡς τό κελλί σας!... Τώρα, τό πῶς θρέθηκα στήν ὑπόνομο, δέν εἶνε τοῦ παρόντος νά σάς ἐξηγήσω!... Λοιπόν, ὡς ξαναμπούμε πάλι στό πηγάδι, θά τρυπώσουμε πάλι στήν ὑπόνομο καί θά ψάξουμε καλύτερα τώρα, μήπως θρούμε καμιά διέξοδο πρὸς τά ἔξω, κί' ὄχι νά πέσουμε πάλι στό πηγάδι κανενὸς ἄλλου κελιού!

—Σωστά! μουμούρισε ό μαρκήσιος, ἀνάθοντας ἕνα σπύρτο καί σκύθοντας στό πηγάδι, γιά νά τό περιεργαστῇ προσεχτικώτερα.

'Αλλά ἀμέσως ὕστερα, ἀρπάξε τήν κρεμασμένη ἀκόμη ταϊνία, ἐπιτέ μιά κατάρρα κί' ἀνασηκώθηκε κατάλωτος...

—Τί συμβαίνει, κύριε μαρκήσιε; ρώτησε ἀνησυχος ό Μπαρτολομέο, ό ὁποῖος εἶχε ἀντιληφθῇ τήν ἐξαιρετική ταραχή τοῦ 'Αολίττα.

—Συμβαίνει, φίλε μου, ὅτι μονάχα ό ἕνας ἀπό μᾶς θά μπορέσει, τώρα, νά κατεβῇ στό πηγάδι! μουμούρισε ἐκεῖνος μέ ἀγωνία.

Κί' ἀνάθοντας κί' ἄλλο σπύρτο, ἔδειξε στόν Μπαρτολομέο τό ἀκρο τῆς μεταξωτῆς ταϊνίας.

—Δέν καταλαβαίνω!... Τί θέλετε νά πῆτε;

—Νά, κοιτάξε ἐδῶ! ἐξηγήσε ό 'Αολίττα. Αὐτή ἡ ὑπόνομος εἶχε, φαίνεται, ἀφθονα ποντίκια, τὰ ὁποῖα σκαρφαλώνουν κί' ἐς ἐδῶ πάνω!... Δέν θάλεπτε τό ἀκρο τῆς ταϊνίας;... Κάποιο ποντίκι τῆν ἔφαγε, τήν ἔκοψε μέ τὰ δόντια του κί' ἕνα μεγάλο τῆν κομμάτι ἔπεσε κάτω στό θάθος τοῦ πηγαδιού!...

—Λοιπόν; ξαναμουμούρισε ό Μπαρτολομέο, μὴν καταλαβαίνοντας ἀκόμη.

—Τό λοιπόν;... Νά, κόντηνε πολύ ἡ ταϊνία τώρα! Κί' ἀπ' νά τήν ἔχουμε δεμένη στό γάντζο, πρέπει ό ἕνας μας νά τήν κρατῇ ἀλλοῦτα—σκυμμένον στό στόμιο τοῦ πηγαδιού—κί' ό ἄλλος νά κρεμαστῇ ἀπ' αὐτή καί νά κατεβῇ!... 'Όταν θάμεις κατεβῇ ό πρῶτος, ποῖος θά κρατῇ τήν ταϊνία γιά νά κατεβῇ κί' ό ἄλλος;... Καθῶς θάλεπτε, τίποτε δέν ὑπάρχει ἐδῶ κοντά στό στόμιο, ἀπ' τό ὁποῖο νά δέσουμε τῇ μιά ἀκρῇ τῆς ταϊνίας!

Ό Μπαρτολομέο ἔγινε σάν κερί. Μούγκρισε μιά φριχτή θλαστήματα ἐναντίον τῶν ποντικῶν, τῶν δοντιῶν τους καί τῆς σιχαμερῆς λαμιαγμένης των κ' ὕστερα ἔβυσε ἀμήχανα τό κεφάλι του...

Παρεμβῆς ὅμως, τό σῆκωσε ἀποφασιστικά κ' εἶπε:

—Κύριε μαρκήσιε, θά κρατῇσω ἐγὼ τήν ταϊνία κί' ἐσεῖς θά κατεβῆτε!...

—Σ' ἐυχαριστῶ, ἀλλά εἶνε ἀδύνατον νά διαπράξω μιά τέτοια ἀναδρία, φίλε μου! εἶπε συγκινημένος ό 'Αολίττα.

—Πρὸς Θεοῦ, κύριε μαρκήσιε! ἔπιεμνε σταθερά ό Μπαρτολομέο. Ἐλάτε, γιά νά μὴ χάνουμε πολύτιμο καρό!... Τί ἀξία ἔχει τό δικό μου τό τομάρι;... 'Εγὼ εἶμαι ἕνας ἐξωφλημένος σχεδόν ἀπ' τῇ ζωῇ, ἕνας προτηρημένος καί τωρινὸς ἀλήτης, πού—μὰ τὴν πίστι μου!—δέν θά χάσῃ ἡ Βενετία δελόν, ἀν χαθῶ!...

—Μά τί εἶνε αὐτὰ πού λές;... Τί λές αὐτοῦ; διέκοψε ἀνυπόμονα καί-νευρικά ό 'Αολίττα. Πῶς τοῦμᾶς νά μέ θεωρῆς ἱκανὸ γιά τέτοια πράγματα; Θά προσπαθῶ νά σωθῶ ἐγὼ μέ θυσία τῆς δικῆς σου ζωῆς;

Μά ό Μπαρτολομέο, πρῶην τυχοδιώκτης θέθαινα, ἀλλά μεγάλη κί' ἀπολικὴ ψυχῇ, ἐμπλέξε τὰ χέρια του μέ ἱκεσία κί' ἐξακολούθησε πρὸ ἐπιμόνου:

—Γιά τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, κύριε μαρκήσιε, μὴν ἐπιμένετε ν' ἀρνείστε!... Χάτεται ἔτσι καρὸς ἀνεκτιμήσιμος!... Τί εἶν' ἐγώ;... Εἶμαι ἕνα ἐρημον κορμὶ στόν κόσμο, πού—τό πολὺ—πολύ—μονάχα γιά τὴν Καρλόττα μου ἐνδιαφέρομαι... Δίχως νά εἶμαι θέσαιος, ὅστόσο, ἀν ἐλπίδαφύρεται κί' ἐκείνη τό ἴδιο γιὰ μένα!... 'Ενὸς ἐσεῖς;... 'Εσεῖς, πρέπει νά σωθῆτε, μέ κάθε θυσία!... Σῶς λὰς τρεῖς τόσος κόσμος ἔσδε καί θά ὀρνήσῃ τό χαμό σας!... 'Εγὼ σὸν δικό μου τό χαμό, ἴσως-ἴσως ἡ Καρλόττα μου νά δακρῇ λίγο!...

Καί μέ φωνὴν πιό ἱκετευτική, σχεδὸν κλαίγοντας ό διαλεγτὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος τό λαοῦ, πρόσθεσε:

—'Αν σωθῆτε ἐσεῖς, σὰς παρακαλῶ μονάχα νά βοηθήσετε λίγο τῇ φτωχῇ μου Καρλόττα. 'Ημουν τό μόνο στήριγμά της, σὸν κόσμο!... Καί πρέπει νά σωθῆτε, κύριε μαρκήσιε, πρὸς χάριν τῆς Λουκιόλας σας, πρὸς χάριν τοῦ κόμητος Μοντεγρήσου πού τόσο σὰς ἀγαπάει, καί... καί πρὸς χάριν τῆς 'Ιταλίας μας ἐπιτέλους, ἡ ὁποία τόσο ἐλπίζει ἀπὸ σας!... 'Εμπρός, κύριε μαρ...

—Σωστή!... Μὴν ἐπιμένεις ἄλλο! φώναξε μέ θυμὸ τώρα, ό 'Αολίττα.

Ἀλλά κί' ό Μπαρτολομέο ἦταν ἀμεταπείστος... Κί' ό Μπαρτολομέο θυμωσε πιό πολύ, τώρα... Καί μ' ὅ-φος δαυνηθιστο, ἐπιτακτικῶ, ζεχνώντας τήν ἀπόστασι

πού τὸν χώριζε ἀπ' τὸν ἐκλεκτὸ ἐκεῖνον εὐπατριδῇ, φώναξε:

—Εἶνε παραφροσύνῃ ἡ ἐπιμονή σας, μαρκήσιε!... Δέν εἶνε καθόλου σωστό, αὐτὸ πού κάνετε!... Ξεχνάτε λοιπόν, ὅτι εἰστε ὁ πολῦτιμος ἀρχηγὸς μιάς ἱερῆς συνομοσίας;... Ξεχνάτε ὅτι ἡ σκληρῶς ἐπιμένῃ 'Ιταλία μας ἀπὸ σας περιμένει τὸν λυτρωμὸ της; Ξεχνάτε ὅτι, ἀν πάρειτε νὰ διοικήτε ἐσεῖς, οἱ ὁπαδοί σας θά τὰ χάσουν, θά συλληφθοῦν, θά τωφεκιστοῦν, κί' ό τίμιος ἀγὼνας μας θά ἀποτύχῃ;... Καί γιατί δια αὐτὰ;... 'Απλούστατα, γιά νά μὴ χαθῇ τό δικό μου τομάρι!

Ό 'Αολίττα δάκρυσε ἀθελὰ του... Λυγροὶ συγκινήσεως ἀνέκφραστοι τὸν ἐπινύον... Σιωποῦσε ἐπιμόνα... 'Αλλά καί σκεπτόταν:

«—Πραγματικά!... Δέν ἀνῆκα στὸν αὐτὸ μου, γιά νά τὸν διασθῶ ὅπως θέλω!... 'Ανῆκα στὸν ἱερὸ ἀγὼνα τῆς πατρίδος μου.»

Κάνοντας τίς σκέψεις αὐτὲς ό 'Αολίττα, ψαχούλευε συγχρόνως μέσα στό σκοτάδι, ὅσπου θῆκε τὰ δυὸ τραγεῖα χέρια τοῦ Μπαρτολομέο καί τόσφιξε μέ ἀνείπωτῃ λαχάρτα στὰ δικά του... Καί σκύθοντας κατόπιν στό αὐτὸ του, τοῦ ψιθύρισε μέ θωθεῖα συγκίνησι:

—Φίλε... 'Αδελφέ μου... Δέχομαι τῇ θυσία σου τὴν εὐγενική! Σοῦ ὑπόσχομαι ὅμως, ὅτι ἢ θά πεθάνω ἢ θά γυρίσω νά σέ σώσω!

«—Εἶνε βογγητὸ ἀνακουφίσεως καί χαρὰς θυγῆ ἀπ' τὰ τίματα στήθῃ τοῦ Μπαρτολομέο. Καί μουμούρισε κί' αὐτὸς, τρέμοντας ἀπ' τῇ συγκίνησιν του:

—Πηγαίνετε λοιπόν γρήγορα, μαρκήσιε, κί' ό Θεὸς μαζί σας!... Μὴν ἐνοχλήστε γιά μένα!... 'Εννοια σας κί' ἔγω κί' ἄλλα σχέδια σὸν μυαλό μου, ἐγὼ!... Θά δῆτε, ὅτι θά σωθῶ κί' ἐγὼ ἐπίσης!

«—'Αχ, δέν τὰ πολυτίστευε κί' ό ἴδιος, τὰ λόγια του αὐτὰ... Ὡστόσο ὅμως, ό ἡρώϊσμος του κί' ἡ ὑψηλὴ αὐτοθυσία του τὸν ἐσπρωγνον νά τὰ λήθῃ, γιά νά κατανικήσῃ καί τους τελευταίους ἀκόμη δισταγμοὺς τοῦ ἱπποτικῶ ἀρχηγοῦ του...

Καί πραγματικά, ό 'Αολίττα ἴδρωνε κί' ἀγωνιούσε καί δίσταζε κί' ἀμφιταλαντευόταν μαρτυρικά...

«Ἄφρανα, ἔξω στοὺς στενωμακροὺς διαδρόμους, ἀκούσθηκαν ὑπόκωφα καί μακρινὰ θήματα πολλῶν ἀνθρώπων, τὰ ὁποῖα πληροῖζαν διαρκῶς πρὸς τό κλειδωμένο κελλὶ τῶν δυὸ συμπαιδῶν ἡρώων μας...»

—Μπρός!... Γρήγορα, κύριε μαρκήσιε! μουμούρισε μέ ἀγωνία ό Μπαρτολομέο, σπράγγοντας τὸν 'Αολίττα πρὸς τό στόμιο τοῦ πηγαδιού. «Εργονταί!... Γρήγορα, κί' ό Θεὸς μαζί σας!... 'Υποτηρίξτε, θωθήστε τήν Καρλόττα μου μονάχα, κί' ἐμένα μὴ μέ σκεπτεστε καθόλου!

«Ἄφθονα δάκρυα κυλοῦσαν στὰ μάγουλα τοῦ μαρκήσιου. 'Αγκάλιασε θιαστικά τό σωτήρα του, τὸν φίλησε στό μέτωπο καί ψιθύρισε:

—'Αδελφέ, χαίρε!... Θά σέ ξαναδῶ!... Χάριν τῆς 'Ιταλίας μας σ' ἀφίνω τώρα!

Ό Μπαρτολομέο ἔπεσε τώρα στό πλακόστρωτο δάπεδο τοῦ κελιού μέ τὴν κοιλία. Τὸλῆξε σὸ στήθος του μπράστο τῇ μιά ἀκρῇ τῆς ταϊνίας καί τὴν ἄλλῃ ἀκρῇ τὴν κρέμασε σὸ πηγάδι...

Ό 'Αολίττα τὸν φίλησε γιά στερνὴν φορὰ, ἀπάτηθηκε ἀπ' τὴν ταϊνία καί γοργὸς, σιωπηλὸς, γλύστρησε κατὰ μήκος της ὡς τό δάθος τοῦ πηγαδιού...

«Ἦταν καρὸς πεῖνα...»

Τὰ θήματα εἶχαν σταθῇ τώρα, ἔξω ἀπ' τῇ σιδερένια πόρτα τοῦ κελιού, κί' ἕνα πελώριο κλειδὶ στριφογύριζε γκρινιάζοντας, στή σκουριασμένην κλειδωνία της...

Ἀστραπαῖα καί λαχταρισμὸς ό Μπαρτολομέο, ἔρριξε τὴν ταϊνία στό βάθος τοῦ πηγαδιού... Κί' ό ἴδιος, γλυστρώτας ἀθόρυβα στὶς πλάκες, ἀπαικακούνθηκε ἀπ' τό στόμιο καί ζάρωσε κοντοκαθιστὸς σὲ μιά γωνία τοῦ κελιού...

Τὴν ἴδια στιγμὴ ἀνῆκε ἡ πόρτα καί μῆκε μέσά ό Σάν-Πέτρο. Πολλοὶ στρατιῶτες τὸν συνάδευαν. Δυὸ δεσμοφύλακες κρατοῦσαν ἀπὸ ἕνα μεγάλο κί' ἀναμμένο φανάρι...

—Διάβολε! μουμούρισε ἀπ' τῇ γωνία τοῦ Μπαρτολομέο. Ἐρτάμυθος εἶνε, αὐτὸς ό Βενεδέττο!... Κί' ἐγὼ νόμικα ὅτι θά ἦταν πινυμένος κί' ἄλλος, μέσθ ἕνῃ περικεφαλαία ἐκείνη, πού τοῦ σφηνῶσα στό κεφάλι!

«Ἦταν πραγματικά ό Σάν-Πέτρο ἐκεῖνος, ἀλλά ὄχι πινυμένος. Ἀπλῶς, τό πρόσωπό του ἦταν ἄρκε τὰ ξεγδαρμένο καί ματωμένο, καθὸς τό πλῆγος ἡ θίαια τοποθετημένη ἀπάνω του σιδερένια περικεφαλαία!

«Ἀφρίζε ἀπ' τῇ λύσσα τοῦ παθήματός τοῦ Σάν-Πέτρο. Μόλις τὸν ἐλευθέρωσαν ἐπιτέλους, ὕστερα ὅμως ἀπὸ ἀρκετὴ ὥρα, οἱ φύλακες, ἡ λύσσα του ἀνῆκε καί κώρως: 'Ό τυραννὸς του, ό Μπαρτολομέο, αὐτὸς πού τόσο σκληρὰ τὸν κορόιδεψε, εἶχε γίνεϊ ἄφαντος μυστηριωδῶς, ντυμένος



μάλιστα και την ίδια τη στολή του!

Κι' επειδή ο Σάν-Πέτρο δεν μπορούσε να ξεβυμάνη απάνω στον ίδιο το δράστι, εργάταν τώρα να ξεχούτο το φαρμάκι της έκδικσας του στον άλλο φυλακισμένο, θύμα των ατιμιών του: Στόν μαρκήσιο 'Αολίττα.

—'Εμπρός! ούρλιασε με φωνή σατανική. Σήκω! κι' έλα εδώ, μαρκήσιο!... Εσύ θα ακριβοπληρώσεις τώρα πολλών σατανάδων τα σπασμένα, μαζί με τα δικά σου!

Ο «τέως» ψευδοταγματάρχης όμως, σιωπούσε... Δεν κουνιόταν καθόλου απ' τη θέσι του... Με τα μάτια του περιεργαζόταν το λυσοσμένο και φριχτό πρόσωπο του Βενεδέττο και με τα τενωμένα αυτιά του πρόσεχε προς την κατεύθυνσι τοις πηγαδίου: Προσπαθούσε να θεσπαιωθεί απ' το σταμάτημα κάθε βορύθου πεί—άν ο 'Αολίττα είχε κατορθώσει να μπη στην υπόνομον κα' ν' απομακρυνθώ απ' τα κινδυνώδη αυτά μέρη!

—'Ε, δεν ακούς λοιπόν; μούγκρισε και πάλι ο Σάν-Πέτρο, με θάνατη φωνή. Γκρεμούσου κι' έλα εδώ, σου είπα!...

Και έβλεποντας ότι το άτομο εκείνο το ζαρωμένο στη γωνιά—το όποιο νόμιζε για μέν μαρκήσιο 'Αολίττα—δεν έννοούσε να κουνιθώ καθόλου, έτρεξε κοντά του και τον τράβηξε απ' το μπράσιον χείρας.

Τη φορά όμως αυτή, ο Μπαρτολομέο σηκώθηκε, "Εσπρώξε το χέρι του από το στόμα και του είπε με φωνή ανεκφράστου σαρκασμού:

—Ω, καλησπέρα σας ή καλημέρα σας, κύριε ποιήκηψ Καθαλάν!... Είπε τόσο θαθό σκοτάδι έδομάς, ώστε δεν ξέρω αν είναι έξω μέρα ή νύχτα!

Και ο Σάν-Πέτρο έμπηξε μία κραυγή φρίκης και καταπλήξεως και τινάχτηκε προς τα πίσω, σάν να πάτησε σέ ξίδινα!...

Νόμιζε πως μιλούσε στον 'Αολίττα κι' έβλεπε μπροστά του σάν θρυκόλακα πάλι, τον κολασμένο αυτόν Μπαρτολομέο!... Μαί, ξανάθλαπε τελειώς απροσδόκητα μπροστά του τον παλιό αυτόν συνένονό του, ο οποίος μόλις πρό όλίγης ώρας του έπαιξε την επικίνδυνη εκείνη φάρσα!

—Κέρατα σατανάδων! μούγκρισε ο Σάν-Πέτρο, μόλις κατόρθωσε να συνέλθη. Κι' ο άλλος, ο μαρκήσιος που ήταν έδωμένος, τί έγινε τώρα...Κι' αυτός ο δαίμονας ο Μπαρτολομέο, πάλι, πως κατόρθωσε και τρύπωνε εδώ...

Βλαστημούσε άπαύσια εντομεταξύ κι' έρχινε γύρω του άγριες ματιές. Ιθροσπαθώντας να εξήγησι αυτά τα γεγονότα, τα όποια τοις ραίνόντουσαν μυστηριώδη κι' ύπερφυσιικά:

Και ξανασούριάζει:

—Ψάχνω για τόν Μπαρτολομέο κι' εξαφανίζεται!... "Ερχομαι δώ που είναι κλειδωσίς μόνος σου τόν, 'Αολίτα κι' εξαφανίζεται κι' αυτός!... Και θρίσκω στη θέσι του, αυτόν τόν σατανά, που τόν θεωρούσα για γαιμένον!... Τί μυστήρια τού 'Αδου, εν'αυτά;

—Κύριε κόμη, συγγνώμη! τόν διέκοψε τότε εύλσθικά, ένας απ' τούς δεσμοφύλακας. Για τόν μαρκήσιο 'Αολίττα, σάς πληροφορώ ότι θα δραπέτευσε ασφαλώς απ' το πηγάδι αυτό!... "Ο ος γι' αυτόν τόν φυλακισμένο όμως, κι' εγώ δεν μπορώ να καταλάβω πως θρέθηκε δαιμόνιος!

—Χαχαρά! γέλασε σαρκαστικά τότε, ένας άλλος δεσμοφύλαξ. "Α, έκανε πως έφευγε απ' το πηγάδι ο μαρκήσιος, θα είνε άσφαλώς πνιγμένος τώρα!...

—Τί θέλεις να πής; ρώτησε τότε ο Σάν-Πέτρο, σκιρτώντας, έτι ο Μπαρτολομέο χλώμιαζε κι' ανατριγιάζε από φρίκην.

—Θέλω να πώ το έξης, κύριε κόμη, εξήγησε ο δεσμοφύλαξ αυτός. Πριν από λίγα λεπτά της ώρας, ο κύριος διοικήτης τού φρουρείου διέταξε ν' ανοίξουν τόν ύδραγωγόν, για να πληθυνόν οι υπόνομον!... Τό νερό όρμησε στα ύπογεια άσφυκράτοια, πλημμύρισε τούς υπόνομους κι' αν θρέθηκε κανένας μένα έκεί—τή στιγμή εκείνη—έξάπαντος θα πνίγηκε!... Νά, κυττάζει κι' άκούστε και μόνος σας!...

Πραγματικά, ο Σάν-Πέτρο με τόν δεσμοφύλακα, πλησίασαν τόν πηγάδι. Έσκυψαν στο στόμιό του και τόν φωτίσαν, με τό φαίνρι. Είχαν τότε όλακάρθασα τόν άφρισμένο νερό—τό όποιο είχε ήδη γεμίσει κάτω την υπόνομον—ν' ανεβαίνει τώρα και στέ πηγάδι.

—Δέν υπάρχει φόβος ν' ανεβή και στο κελλά, εδώ! εξήγησε και πάλι ο δεσμοφύλαξ. Γιατί τόν άνδτερον ύψος, στο όποιο ανεβαίνει, είνε ένα μέτρο πώ κάτω απ' τα χείλη του στομίου του πηγαδίου.

Αδμύνητας από σατανική χαρά τότε ο κόμης, πλησίασε και πάει τόν Μπαρτολομέο και τού είπε:

—'Ε, σκύλε!... 'Ακουσ τόν ιερό πως μούγκριζει κι' ανεβαίνει!... "Ωστε απ' το πηγάδι λοιπόν αυτό, θέλησε ο φίλος μας ο 'Αολίττα να δραπέτευσθ και να σωθής!... "Ωραία, μά την πίστι μου, τα κατάφερε!

Ο Μπαρτολομέο, λεμονοκίτρινος κι' άκίνητος σάν πτώμα, δέν άποκρίθηκε... Δάκρυζε μόνον κ' ή χονδρές σταγόνες τόν δακρύων του άργοκυλούσαν στο μάγουλό του και τού μούσκεναν τα ψαρά μουστάκια...

Συγχρόνως, σκεπτόταν με άπερίγραπτη πίκρα κι' άπελλι—

—Θεέ μου!... Θέλησα να τόν σώσω και τόν έπνιξα!... Θέλησα να τού κάνω καλό, και τόν έσπρώξα άθελά μου στον τάφο! "Αχ, είνε γραφτό μου, φαίνεται, να μην κάνω ποτέ κανένα καλό στη ζωή μου!

—'Α, νά!... Βλέπω και κάτι, να έπιπλή στο νερό! φώναξε τη στιγμή εκείνη, ένας απ' τούς δεσμοφύλακας.

Και παίρνοντας τη μακρυνά λόγχη ενός στρατιώτου, έσκυψε στο στόμιό του πηγαδίου, τη θύσισε στο νερό, κι' έβγαλε κάτι από εκεί, το όποιο επέλεψε στην επείγουσα...

Ο Μπαρτολομέο λαχταρισμένος άγριος προς τα κεί, είδε ατό το κάτι κι' έμπηξε ένα χορηγό άγωνίας: "Ηταν μία ταινία, εκείνη ακριβώς την όποια είχε πετάξει στο θάθος του πηγαδίου, μόλις θεσπαιώθηκε ότι κατέθηκε ως εκεί ο 'Αολίττα!... Κι' αφού θρέθηκε ή ταινία εκείνη, που να θρισκόταν άραγε και τόν πτώμα του πνιγμένου κι' άμοιρου μαρκήσιου;

Ο Σάν-Πέτρο φρόαζε, μόλις άντίκρισε τόν οϊκτρό αυτό κουρέλι. Τό άρπασε απ' τη λόγχη του στρατιώτου, τό ποδοπάτησε με λύσσα κι' ούρλιασε:

—Πνίγηκε, ο κανόνιας!... Μου έφευγε δηλαδή, γιατί θα τόν θανάτωναν με άφάνταστα θασανιστήρια!... Τουλάνιστον όμως, μου μένει αυτός ο παληάθρωπος έκεί!...

Και δείχνοντας τόν Μπαρτολομέο στους στρατιώτες πρόσθεσε έπιταχτικά:

—Πάρτε τον από δώ, και κλειδώστε τον, σέ σιγουρότερο κελλά! Και μόλις χαράξη ή ημέρα, να τόν τσεφειόσετε χωρίς άλλες διατυπώσεις!

Ξεθυμάνοντας έτσι τη λύσσα του ο Σάν-Πέτρο, έκανε να φύγη. "Ασπρταχία ζήιος ο Μπαρτολομέο, τινάχτηκε όρθός, και σφύτοντας τον κατάμουτρα φώναζε με άπερίγραπτη άδηία:

—Φούτ, προδοτή και σκύλε!

ΙΓ'.

Ο ΕΛΠΙΔΟΦΟΡΟΣ

Μόλις έσημέρωσε, ύστερα από λίγες ώρες,

ζλόκληρη ή πόλις τού Μιλάνου θρέθηκε στο πόδι...

Προκηρύξεις τοιχοκολλημένες, γνωστοποιούσαν στο λαό τί είδους τελεσιγραφικές άνώσεις είχαν υποβάλει οι άντιπρόσωποι του στον Αυστριακό άτοκράτορα!...

Ένθουσιασμός και φιλοπόλεμες συγκεντρώσεις τών φιλοπατριδων 'Ιταλόν, φόβιζαν τούς Αυστριακούς και τούς κρατούσαν σέ διαρκή έπιφυλακή...

Τό δημαρχιακό μέγαρο κυκλώθηκε, σέ μία στιγμή, απ' τόν άπειλήτικό όχλο... "Ολοι ζητωκραύαζαν ύπερ της 'Ιταλίας... "Η Αυστριακή φρουρά είχε παραταχθί κι' έμπόδιζε τόν πλήθος με τίς λόγχες της να πλησιάζη προς τόν δημαρχεόν...

Αλλά ή σύρραξις δέν άρχισε να ξεσπάει, αιματηρά και φριχτή: Τό δημαρχείο κατελήθη απ' τούς 'Ιταλούς... Οι Αυστριακοί σπρώχτηκαν προς τόν φρούριο κι' άχώρηλας έκεί... "Ο άντιπατριεύς στρατάρχης Ραδέσκι, έξάπελυσε λοχουότατες περιπόλους έναντιόν τών ένθουσιασμένων έπαναστατών... Και στους δρόμους τού Μιλάνου τότε, άρχισαν μάχες και συμπολέμεις φριχτές, κι' ένα πανδαμόνιο πυροβολισμών, έφθδων, αίματος και φόνου!

Μπρός σ' ένα απ' τα παράθυρα του μεγάρου του θρόνου, ο κύριος Μοντεχρήστος, στεκόταν κι' έβλεπε τήν κόλασι εκείνη της σφαγής... Σέ κάθε πυροβολισμό, τόν χλωμό, τόν κατάλαμμο και συγνν πρόσωπό του συπαζόταν... Και τόν χέρι του, τό όποιο άκούμπουσε στον ώμο τού παιδιού του, τινάζοταν νευρικά σέ κάθε κραυγή σπαργαμού και πόνου που άνέβαινε απ' τό δρόμο κάτω...

—Μά τί συμβαίνει λοιπόν, πατέρα; ρώτησε σέ μία στιγμή ο μικρός 'Ελπιδοφόρος.

Ο Μοντεχρήστος, πριν τού άπαντήση, έσκυψε και τόν σήκωσε στην άγκαλιά του.

('Ακολουθεί)

